

Inxhinieria Ueb-it

Hyrje në CSS & Selectoret në CSS

RAMIZ HOXHA

ramiz.hoxha@ubt-uni.net

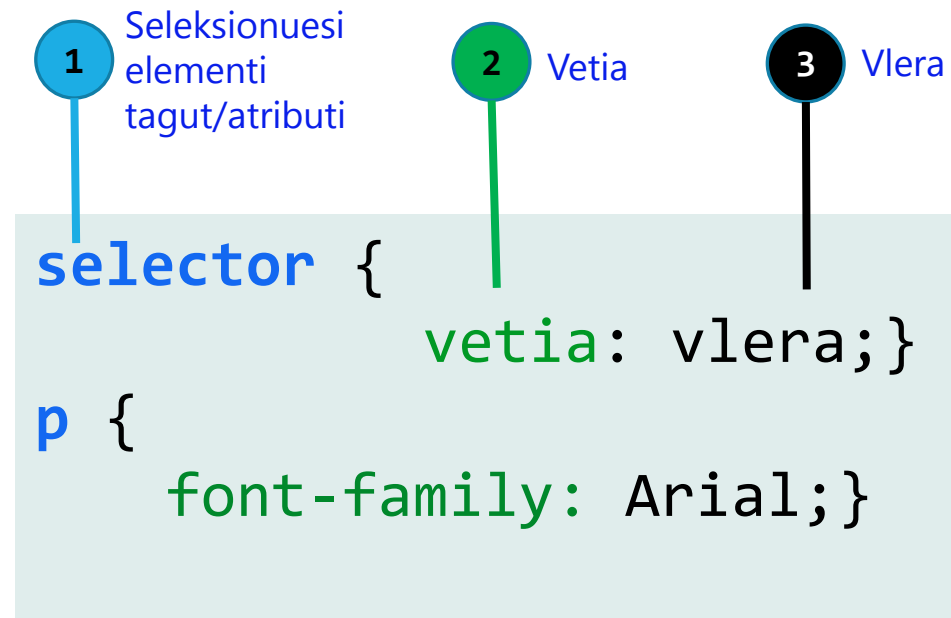
2020/2021

Deklarimi i CSS: Cascading Style Sheets

PJESA PARË

Deklarimi në CSS: Cascade Style Sheet

□ Teknologji që mundson *stilizimin (formatimin)* e dokumenteve në HTML.

“Përdorni familjen e shkronjave Arial”

Deklarimi tregoni si *elementi i përzgjedhur (selektuar)* duhet të **stilizohet**.

“Selekton/referencon të gjithë elementet: **<p>**”

Seleksionusi **përzgjedh/referencon** grupin e elementëve në HTML

Mënyrave e përdorimit të CSS në HTML

□ Përdorimi i CSS nga:

- deklarimi në **dokument të jashtëm** (External style sheet)

```
<head>  
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css">  
</head>
```

- deklarimi i **mbrendshëm** (Internal style sheet)

```
<head>  
  <style type = text/css>  
    body {background-color: blue;}  
    p { color: yellow;}  
  </style>  
</head>
```

- deklarimi **direkt në element** (Inline style sheet)

```
<p style="color: blue;">This is a paragraph.</p>
```

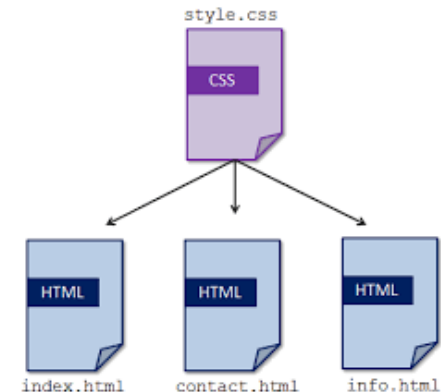
Mënyrave e përdorimit të CSS në HTML....

□ Deklarimi i jashtëm (External style sheet) i CSS

Deklarimi i **jashtëm i CSS**, bëhet në një dokument të veçant apo jashtë dokumentit HTML. Duke emruar fillimisht një file p.sh; *slizimi-IM.css* dhe më pastaj duke e thirrur në hapsiren e elementit *head* dhe duke e referencuar me elemnin *link*

```
<head>
<title>Deklarimi i CSS ne HTML </title>
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="stilizimIM01.css"/>
</head>
<body>
```

- CSS i jashtme mundëson që e *njëjta stylesheet'a/stilizim* të ripërdoren në shumë dukumente të ndryshem në HTML

Mënyrave e përdorimit të CSS në HTML (3)

□ Deklarimi i mbrendshëm (Internal style sheet) i CSS

Deklarimi i **mbrendshëm i CSS**, bëhet mbrenda dokumenti HTML, në hapsiren e elementit *head* duke e deklaruar elementin/tag'un *style*

```
<head>
  <title>Deklarimi i CSS në HTML</title>
  <style>
    p{
      text-align: center;
      font-family: 'Segoe UI', Tahoma, Geneva, Verdana, sans-serif;
      font-size: 16pt;
      padding: 5px;
    }
  </style>
</head>
```

Mënyrave e përdorimit të CSS në HTML (4)

□ Deklarimi në element (Inline style sheet) i CSS

Deklarimi i *inline (mbrenda tagut) i CSS*, stilizimi realizohet mbrenda *tagut përkatës* në dokumenti HTML.

```
<p style="color: ■ floralwhite;font-size:20pt;background: ■ goldenrod;text-align:center;">  
  • Mënyrave e Përdorimit të CSS në HTML</p>
```

Selectoret në CSS: Cascading Style Sheets

PJESA DYTË

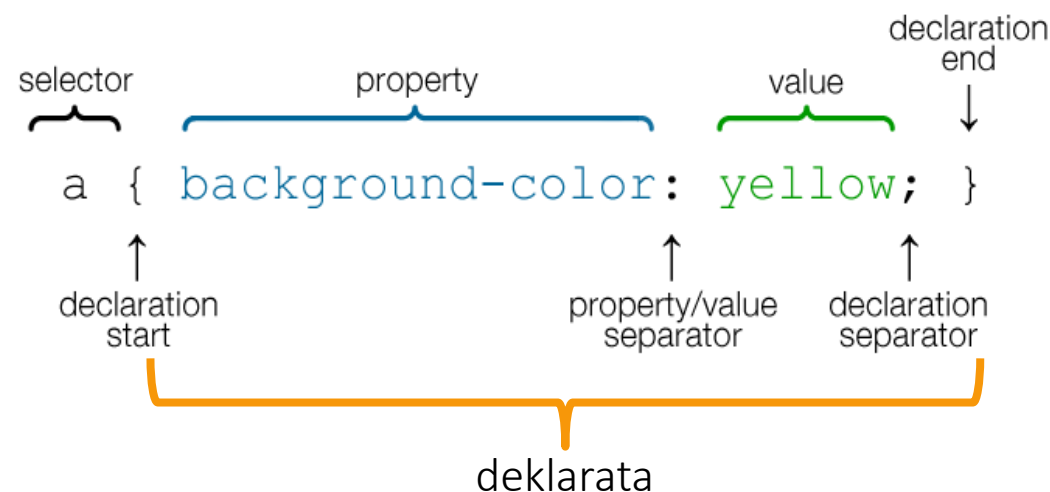
Llojet e Selektorve në CSS

❑ Selektorët CSS përcaktojnë elementët mbi të cilët **implementohet** një grup stilizimit të CSS.

- Selektorët *mundësojnë* të aplikojmë saksishtë **stilizim** për elementet, nënklasën e elementeve ose elementet **individuale** në të gjithë dokumentin.

❑ Selektorët **bazë** në CSS

- Selektori i **elementit/tagu't**.
- Selektori **ID** (id, #)
- Selektori **Class** (class, .)

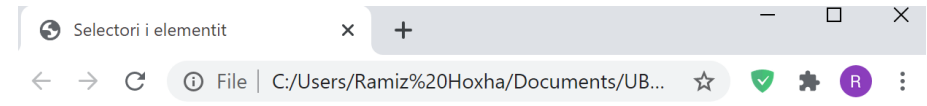

Selektori i elementit/tagu't

□ Rasti i stilizimit të **tagut** paragraph **<p>**

```
p {  
  font-family: 'Segoe UI light';  
  font-size: 24pt;  
  text-align: center;  
  background-color: cadetblue;  
}
```

```
<body>  
  <p>Selektoret baze ne CSS</p>  
  <p>Selektori i elementit/tag'ut</p>  
</body>
```


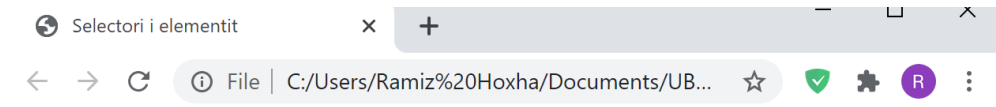
Selektoret baze ne CSS

Selektori i elementit/tag'ut

Selektori i elementit/tagu't...

- ❑ Rasti i stilizimit i shumë se një tag'ut me të njejtën veti

```
p {  
  font-family: 'Segoe UI light';  
  font-size: 24pt;  
  text-align: center;  
  background-color: cadetblue;  
}  
h2 {  
  text-align: center;  
  background-color: cornflowerblue;  
  p, h2 { color: red; }  
}  
<body>  
  <p>Selektoret baze ne CSS</p>  
  <h2>Selektori i elementit/tag'ut</h2>  
</body>
```


Selektoret baze ne CSS

Selektori i elementit/tag'ut

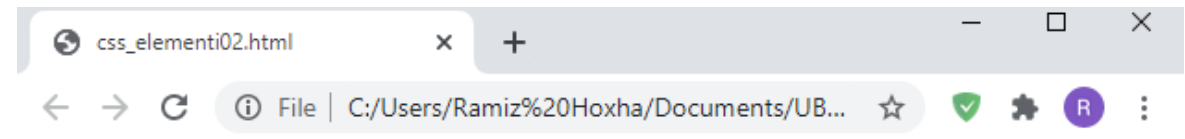
ID: Selektori

□ ID Selektori (id, #).

- Përzgjedh elementin me **id** = “...” (s01 dhe sp02)

```
#s01{font-family: 'Segoe UI';  
    text-align:center;  
    font-size: 22pt;  
    background-color: cornsilk;  
}  
#sp02{  
    font-family: 'Broadway';  
    color:blue;  
}
```

SHËNIM: *dy elemente nuk mund të kenë ID të njëjtë*

Stilizoni elementin sipas **selektimit te IDs.**

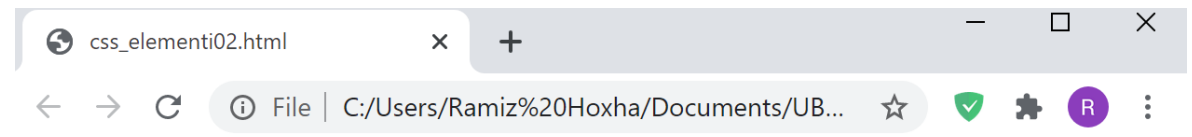
```
<p id="s01">  
    Stilizoni elementin sipas <span id="sp02">selektimit te IDs.</span>  
</p>
```

Class: Selektori

Class Selektori (class, .)

```
.c01{
    font-family: 'Segoe UI';
    text-align: center;
    font-size: 22pt;
    background-color: cornsilk;
    border: solid 2px blueviolet;
}

#sp01, #sp02{
    font-family: 'Comic Sans MS';
    color: blue;
}
```


Stilizoni elementin sipas selektimit te CLASS.

Selects all elements with class="c01" .

```
<p class="c01" id="s01">Stilizoni elementin sipas <span id="sp01">selektimit te CLASS.</span></p>
<p class="c01">Selects all <span id="sp02">elements with class="c01" .</span></p>
```

Llojet shtesë të Selektorëve

Selektori	Kuptimin	Shembull	
<i>Selektori Pasardhës</i>	Lidh të gjithë pasardhësit e një elementi	<code>p a { }</code>	Përzgjedh elementet <code><a></code> brenda elementeve <code><p></code>
<i>Selektori i fëmijëve</i>	Lidh drejtpërdrejtë fëmijën të një elementi	<code>h1>a { }</code>	Selekton elementet <code><a></code> të cilet janë përfshira drejtpërdrejt nga elementet <code><h1></code> .
<i>Selektori i fëmijës së parë</i>	Lidh fëmijën e parë të një elementi	<code>h1:first-child { }</code>	Selekton elementet që është fëmija i parë i një elementi <code><h1></code> .
<i>Selektori i afërtëmve</i>	Lidh selektorët	<code>h1+p { }</code>	Selekton elementin e parë <code><p></code> pas çdo elementi <code><h1></code>
<i>Selektori i mohimit</i>	Selekton të gjithë elementët që nuk janë zgjedhur.	<code>body *:not(p)</code>	Selekton të gjithë elementët në dokument, ata të cilin nuk janë elemente/paragrafe <code><p></code> .
<i>Selektori i attributeve</i>	Zgjedh të gjithë elementët që përcaktojnë një atribut specifik.	<code>input[name]</code>	Selekton të gjithë elementët e <code><input></code> që kanë atributin 'name'.
<i>Selektori i attributeve të barazisë</i>	Zgjidhni të gjithë elementët me një vlerë të veçantë të atributit	<code>p[class="prg01"]</code>	Zgjidhni të gjithë elementët <code><p></code> që kanë klasën 'prg01'.

Llojet shtesë të Selektorëve (2)

❑ Selektori **Pasardhës** (.box p { })

Këta selector zgjidhni të gjithë elementët që janë fëmijë të menjëhershëm të një prindi të caktuar.

Në shembullin e mëposhtëm është përputhur vetëm me elementin `<p>` i cili është brenda një elementi me një klasë të emruar `.box`.

Selektori Pasardhës

Këtu vrehët se ky paragraph nuk afektohet

```
.box p {  
  color: red;  
  font-family: 'Broadway';  
  font-size: 20pt;  
}
```

CSS

```
<div class="box"><p>Selektori Pasardhës</p></div>  
<p>Këtu vrehët se ky paragraph nuk afektohet</p>
```

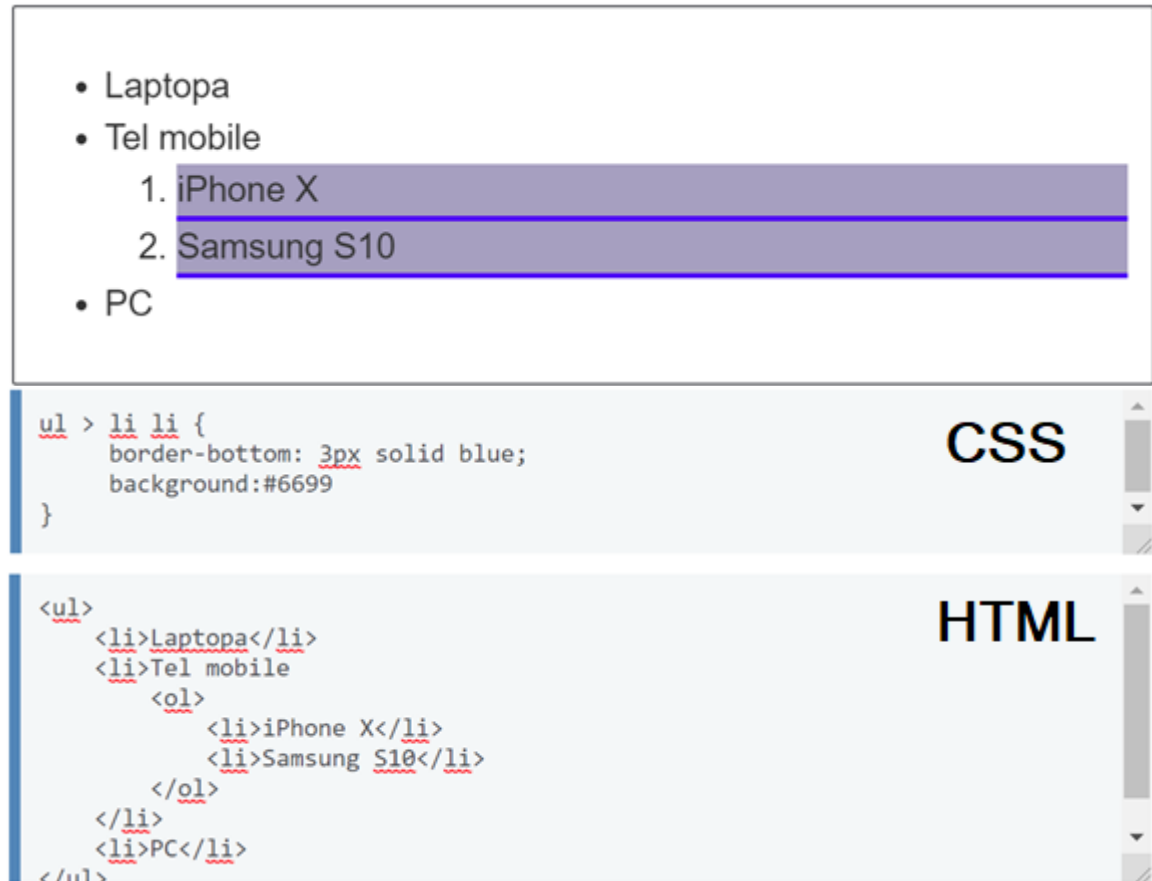
HTML

Llojet shtesë të Selektorëve (2)

❑ Selektori i fëmijëve (`h1>a { }`)

Në këtë shembull tjetër kemi një listë të `` të renditur, e vendosur brenda një listë tjetër parenditur ``.

Unë jam duke përdorur kombinatorin e fëmijëve për të zgjedhur *vetëm elementët* `` të cilët janë një fëmijë i drejtpërdrejtë i një ``, dhe u kanë dhënë atyre një **kufi të poshtë**.

The screenshot displays a web browser window with a list of devices: Laptops, Mobile phones, and PCs. Under Mobile phones, there is an ordered list with iPhone X and Samsung S10. The Samsung S10 item is highlighted with a blue border and background. Below the browser window, there are two code editors. The CSS editor shows a selector `ul > li li {` with styles `border-bottom: 3px solid blue;` and `background: #6699`. The HTML editor shows the corresponding HTML structure with nested ``, ``, and `` tags.

• Laptops

• Tel mobile

1. iPhone X
2. Samsung S10

• PC

CSS

```
ul > li li {  
  border-bottom: 3px solid blue;  
  background: #6699  
}
```

HTML

```
<ul>  
  <li>laptops</li>  
  <li>Tel mobile  
    <ol>  
      <li>iPhone X</li>  
      <li>Samsung S10</li>  
    </ol>  
  </li>  
  <li>PC</li>  
</ul>
```


Llojet shtesë të Selektorëve (3)

❑ Selektori i fëmijës së parë (`li:first-child{}`)

Në këtë shembull është paraqitur rasti ku ne mund të i qasemi fëmijës së parë të **nën-listës** ``.

Fillimish i qasemi fëmijës së `` d.m.th artikullit `` dhe me pastaj fëmijës së parë të tijë perkatësisht artikullit `` **iPhone X**

- Laptops
- Tel mobile

1. iPhone X
2. Samsung S10

```
ul >li li:first-child{  
    border: 2px solid #990011;  
    color:blue;  
    background:#11aa00; }
```

CSS

```
<ul>  
  <li>Laptops</li>  
  <li>Tel mobile  
    <ol>  
      <li>iPhone X</li>  
      <li>Samsung S10</li>  
    </ol>  
  </li>  
</ul>
```

HTML

Llojet shtesë të Selektorëve (4)

❑ Selektori i attributeve të barazisë (`li[class="a01"]`)

Për shembull nëse duam të zgjedhim *artikujt e listës* me një **klasë** të "a01", të cilët janë fëmijë të drejtpërdrejtë të një ``, unë mund të përdorja sa vijon.

- Laptops
- Tel mobile

1. iPhone X

2. Samsung S10

```
ul >li li:first-child{border: 2px solid #990011;  
    color:blue;  
    background:#11aa00; }  
ol>li[class="a01"]{border-bottom: 2px solid blue;  
    color: red; font-weight:bold}
```

CSS

```
<ul>  
  <li>Laptops</li>  
  <li>Tel mobile  
    <ol>  
      <li>iPhone X</li>  
      <li class="a01">Samsung S10</li>  
    </ol>  
  </li>  
</ul>
```

HTML

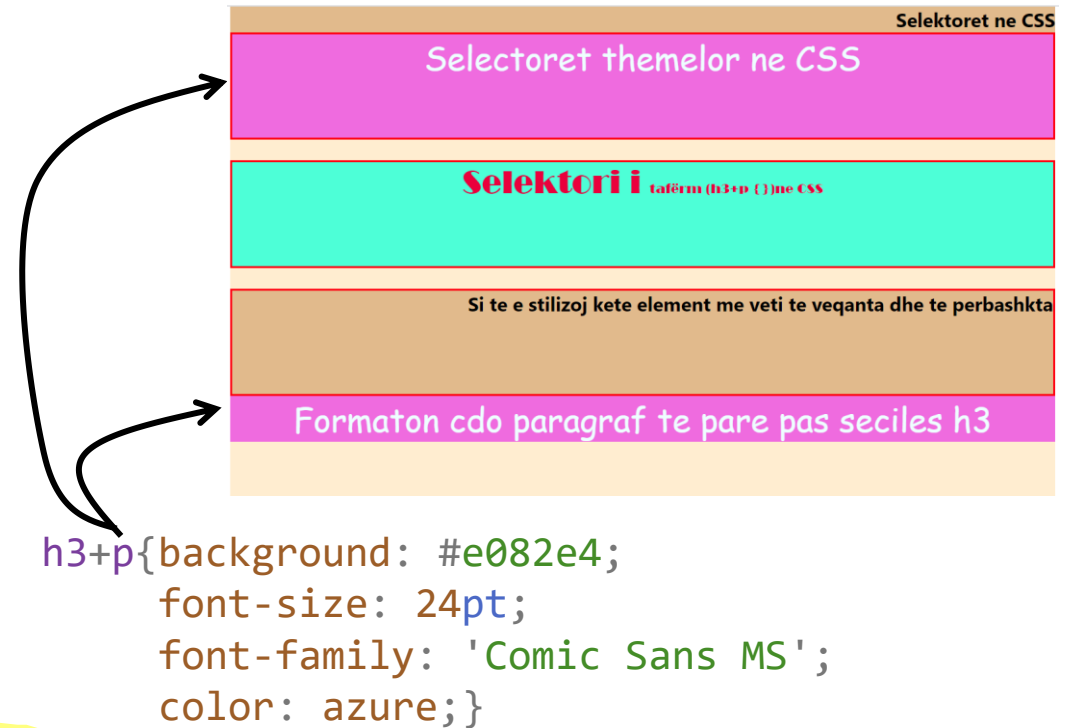
Llojet shtesë të Selektorëve (5)

❑ Selektori i afërm (`h3+p {}`)

Selektori i afërm është një përzgjedhës i dobishëm që mundëson zgjedhjen e një elementi kur është pranë një elementi tjetër.

Një rast i zakonshme është që **paragrafi** që vjen direkt pas një **h1** të ndryshojë në një farë mënyre, për ta bërë atë të dallojë. Kjo mund të arrihet me një selector afërm. Selektimi në shembull zgjedh elementin `<p>` vetëm kur vjen pas një `<h3>`.

```
<div id="main">
  <h3>Selektoret ne CSS</h3>
  <p class="c01" id="p01">Selektoret themelor ne CSS</p>
  <p class="c01" id="p02">Selektori i <span id="sp01">tafërm (h3+p {})ne CSS</span></p>
  <h3 class="c01">Si te e stilizoj kete element me veti te veqanta dhe te perbashkta</h3>
  <p>Formaton cdo paragraf te pare pas seciles h3</p>
</div>
```


Vetit e Box'it

PJESA TRETË

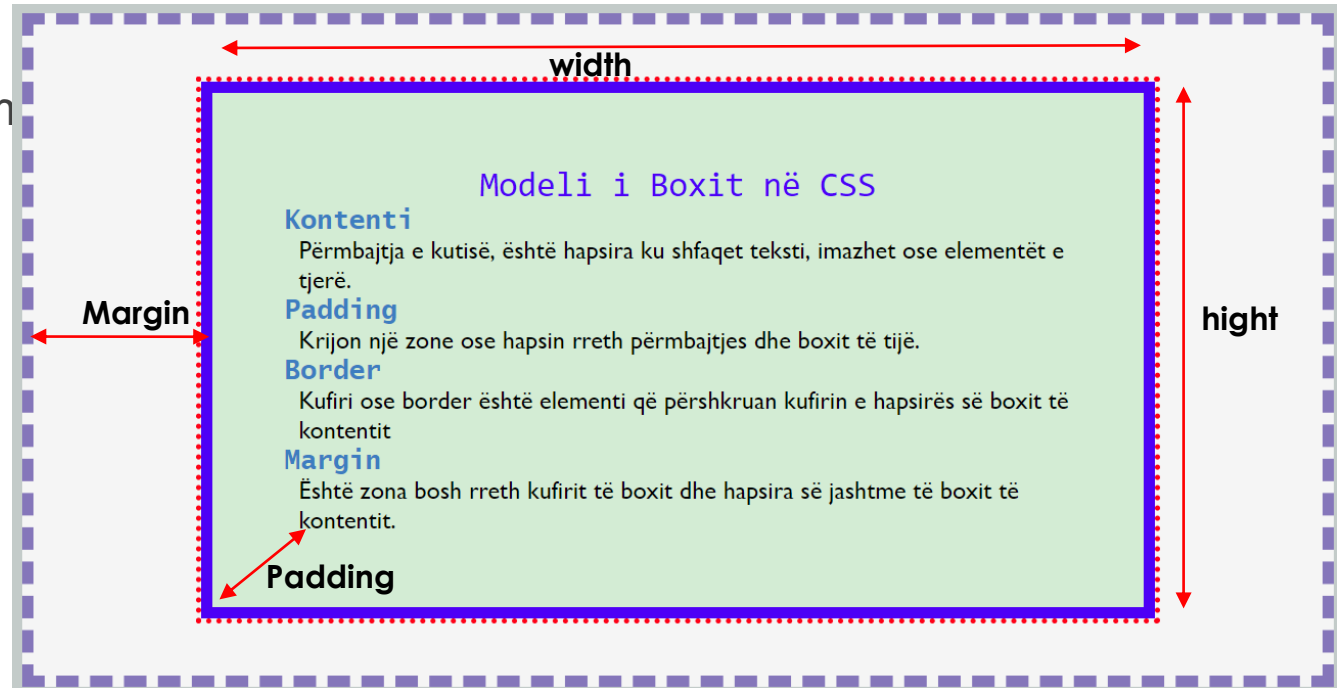
Vetit e Box'it (1)

□ Modeli i Box'it në CSS

- Një koncept shumë i rëndësishëm në CSS, aplikohet në nivelin e elementeve të Box'it

□ Secilia veti konsiderohet si një veti e rëndësishme me **katër** pjesë:

- 1.Kontenti
- 2.Padding
- 3.Border
- 4.Margin

Ne mund të modifikojmë të gjitha ose njëren për të modifikuar prezantimin e përmbajtjes sonë duke përdorur CSS

Vetit e Box'it (2)

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title> Inxh e Ueb'it: CSS</title>
    <link rel="stylesheet" type="text/css" href="cssModeliBox01.css">
  </head>
  <body>
    <div id="Kontinieri">
      <div class="kontenti">
        <p>Medeli i Boxit në CSS</p>
        <dl>
          <dt>Kontenti</dt>
          <dd>Përmbajtja e kutisë, është hapsira ku shfaqet teksti,
            imazhet ose elementët e tjerë.</dd>
          <dt>Padding</dt>
          <dd>Krijon një zone ose hapsin rreth përmbajtjes
            dhe boxit të tijë.</dd>
          <dt>Border</dt>
          <dd>Kufiri ose border është elementi që përshkruan kufirin
            e hapsirës së boxit të kontentit</dd>
          <dt>Margin</dt>
          <dd>Është zona bosh rreth kufirit të boxit dhe hapsira së
            jashtme të boxit të kontentit.</dd>
        </dl>
      </div>
    </div>
  </body>
</html>
```

cssModeliBox01.css

```
*{margin: 0; padding: 0}
body {background-color: rgba(164, 173, 169, 0.616);}
#Kontinieri {max-width: 900px;
  border: 8px solid rgba(128, 128, 192);
  margin: auto;
  margin-top: 10px;
  background: whitesmoke;
}
.kontenti {max-width: 550px;
  border: 8px solid blue;
  margin: auto;
  background: whitesmoke;
  padding: 50px 50px;
  background-color: rgba(217, 234, 211);
  margin: 40px auto 40px auto;}
p {color: blue;
  font-family: consolas;
  font-size: 18pt;
  text-align: center;}
dt {color: rgba(61, 133, 198);
  font-family: Lucida Sans Typewriter;
  font-size: 14pt;
  font-weight: bolder;}
dd {color: black;
  font-family: Gill Sans MT;
  font-size: 13pt;
  padding-left: 10px;
}
```

Vetit e Box'it (3)

□ *Padding*, *border* dhe *margin* mund të definohet në njërën nga **katër** mënyrat:

Specifikimi i vlerave *top*, *right*, *bottom* dhe *left*

```
padding-top: 5px;  
padding-right: 10px;  
padding-bottom: 15px;  
padding-left: 5px;
```

Specifikimi i vlerave *top/bottom* dhe *right/left*

```
margin: 10px 15px;
```

Specifikimi i një vlere të vetme që aplikohet në *top*, *right*, *bottom* dhe *left*.

```
padding: 10px;
```

Specifikimi i të *katërve* në një rresht

```
margin: 10px 15px 5px 25px;
```

```
border: 8px blue solid
```

```
border-width: 5px;
```

```
border-style: solid; (nevojshme)
```

```
border-color: red;
```

Vetit e Box'it (4)

□ Kalkulimi i width & height:

```
width:250px;  
padding:10px;  
border:5px solid gray;  
margin:10px;
```

Kalkulimi i width (gjërsis):

```
250px (width)  
+ 20px (left + right padding)  
+ 10px (left + right border)  
+ 20px (left + right margin)  
totali (width) = 300px;
```

Një **skicë** është një vijë që tërhiqet rreth elementëve (jashtë kufijve) për ta bërë elementin "të vrehet".

```
outline-color: red;  
outline-style: dotted;  
outline-width: 2px;
```

Outline: 2px red dotted

◦ Faleminderit...!

<https://thecssworkshop.com/lessons/combinators>